

Uchwała Nr III/29/2024
Rady Powiatu w Kolbuszowej
z dnia 1 sierpnia 2024r.

zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia do realizacji Programu Korekcyjno- Edukacyjnego dla Osób stosujących Przemoc Domową na lata 2024 – 2030.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 107), oraz art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424)

Rada Powiatu w Kolbuszowej
uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale nr LXI/328/2024 Rady Powiatu w Kolbuszowej z dnia 18 kwietnia 2024r. w sprawie przyjęcia do realizacji Programu Korekcyjno- Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024 – 2030 zmienia się załącznik w brzmieniu, jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Kolbuszowej i Kierownikowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu

Mieczysław Burek

Załącznik do uchwały Nr III/29/2024
Rady Powiatu w Kolbuszowej
z dnia 1 sierpnia 2024 r.

PROGRAM
KOREKCYJNO – EDUKACYJNY
DLA OSÓB
STOSUJĄCYCH PRZEMOC
DOMOWĄ
NA LATA 2024 – 2030

Kolbuszowa 2024r.

Wstęp	3
Podstawy prawne programu	4
Definicja przemocy domowej, rodzaje, charakterystyka	5
Diagnoza problemu przemocy domowej na terenie powiatu kolbuszowskiego	7
Założenia programu.....	11
Zawartość programu.....	12
Cele programu i zakładane efekty.....	14
Odbiorcy programu.....	16
Realizacja programu.....	17
Realizator programu.....	19
Rekrutacja i kwalifikacja do programu.....	20
Zasady kontraktu	21
Dokumentacja programu.....	22
Źródło finansowania programu.....	24
Monitoring i ewaluacja programu	24
Zakończenie	27

WSTĘP

Przemoc domowa jest negatywnym zjawiskiem społecznym występującym w wielu rodzinach na terenie powiatu kolbuszowskiego. Dotyka osoby bez względu na płeć, wiek, stan zdrowia czy status społeczny. Członkom rodziny dotkniętym przemocą brakuje bezpieczeństwa, a jego miejsce zajmuje strach i poczucie zagrożenia.

Przemoc jest problemem złożonym, często trudno oszacować jej dokładną skalę. W wielu przypadkach pozostaje zjawiskiem ukrytym, ponieważ osoby dotknięte przemocą nie zgłaszają się po pomoc z uwagi na poczucie wstydu czy stereotypy tkwiące w świadomości społecznej.

Sprawą istotną jest więc ujawnianie przypadków przemocy oraz udzielenie rodzinie dotkniętej przemocą wsparcia i skutecznej pomocy. Kompleksowa pomoc rodzinie uwikłanej w przemoc powinna w pierwszej kolejności obejmować osoby dotknięte przemocą, ale również uwzględniać działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym realizację programów korekcyjno-edukacyjnych. Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne są niezbędnym działaniem w celu przeciwdziałania przemocy oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym i społecznym. Uczestnictwo w programie wpływa na uświadomienie osobie stosującej przemoc szkodliwości jej dotychczasowych działań, a tym samym na eliminację zachowań przemocowych i podniesienie bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej.

Obowiązek realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie określony został przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.). Zgodnie z zapisem art.6 pkt 2 ust.4 niniejszej ustawy do zadań powiatu z zakresu administracji rządowej należy opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. Powiatowy Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024– 2030 jest spójny z ustawodawstwem krajowym oraz strategicznymi dokumentami o charakterze lokalnym.

PRAWNE PODSTAWY PROGRAMU

Podstawę prawną do opracowania i realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową stanowią następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021r. poz. 1249 ze zm.)
2. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domowa (Dz. U. z 2023r. poz.1163).
3. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023r. poz.1166).
4. Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domowa oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc w tych programach (Dz.U z 2023r. poz.1164)
5. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M. P. z 2023r. poz. 1232).
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty „ oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 poz. 1870)
7. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (DZ. U z 2024r. poz. 107t.j).

DEFINICJA PRZEMOCY DOMOWEJ, RODZAJE, CHARAKTERYSTYKA

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn zm.) **przemoc domowa** to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszającej jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Według powyższej ustawy przez osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa
- j) małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej.

Rodzaje przemocy:

- Fizyczna: narażająca osobę na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia,

- Psychiczna: powodująca szkody na jej zdrowiu psychicznym, wywołująca u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- Seksualna: naruszająca jej godność, nietykalność cielesną oraz wolność, w tym seksualną,
- Ekonomiczna: ograniczająca lub pozbawiająca tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- Zaniechanie: umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy,
- Cyberprzemoc: istotnie naruszająca prywatność tej osoby lub wzbudzająca u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna czyli jest działaniem zamierzonym i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby krzywdzonej,
- siły są nierównomierne - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba pokrzywdzona jest słabsza - fizycznie, psychicznie czy ekonomicznie,
- narusza prawa i dobra osobiste – osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa osoby pokrzywdzonej (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.
- powoduje cierpienie, ból – osoba stosująca przemoc naraża życie i zdrowie osoby pokrzywdzonej, w tym psychiczne, na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że osoba pokrzywdzona posiada mniejszą zdolność do samoobrony.

DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE POWIATU KOLBUSZOWSKIEGO

W powiecie kolbuszowskim zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są przede wszystkim przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w tym Punkt Interwencji Kryzysowej, Komendę Powiatową Policji, Ośrodki Pomocy Społeczne oraz działające przy nich Zespoły Interdyscyplinarne, Sąd Rejonowy, Prokuraturę, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. W działania pomocowe na rzecz rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej włączone są również Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służby kuratorskie, instytucje ochrony zdrowia, instytucje oświatowe oraz samorządy gminne i organizacje pozarządowe.

Praca z rodzinami dotkniętymi przemocą domowa odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. Procedura wszczynana jest w sytuacji, gdy dany podmiot w toku prowadzonych czynności służbowych powziął podejrzenia stosowania przemocy domowej lub w wyniku uzyskanego zgłoszenia.

Poniżej przedstawiamy zestawienie liczby założonych Niebieskich Kart, które wpłynęły do Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych na terenie powiatu z uwzględnieniem podmiotu wszczynającego procedurę w latach 2020-2022

Tabela 1. Liczba Niebieskich Kart z podziałem na podmioty wszczynające procedurę.

Rok	2020r.	2021r.	2022r.
Liczba Niebieskich Kart założona przez instytucje pomocy społecznej	27	17	13
Liczba Niebieskich Kart założona przez Służbę Zdrowia	0	1	0
Liczba Niebieskich Kart założona przez Policję	219	131	131
Liczba Niebieskich Kart założona przez Oświatę	1	0	0
Liczba Niebieskich Kart założona przez GKRPA	0	0	0
Razem	247	149	144

Jak wynika z powyższych danych w latach 2021 i 2022 wystąpił znaczny spadek procedur Niebieskich Kart w stosunku do roku 2020. Trudno ocenić z czego wynika ta sytuacja. Być może czas początku pandemii, obostrzenia i zamknięcie w domach sprzyjało zwiększeniu występowania przemocy domowej. Do zespołów interdyscyplinarnych najwięcej kart, podobnie jak w latach poprzednich, wpłynęło z Policji tj., w 2020 r. – 88,67%, a w 2021r. - 87,92%, a w 2022 -90.98 %. Niebieskie Karty zakładane są w drugiej kolejności przez przedstawicieli pomocy społecznej.

Bardzo ważną instytucją działającą na terenie powiatu w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Powiatowa Komenda Policji w Kolbuszowej. Na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Kolbuszowej interwencje domowe policji na terenie powiatu przedstawiają się następująco:

Tabela 2. Liczba interwencji.

Rok	2020	2021	2022r.
Liczba interwencji dotyczących przemocy domowej	215	132	174

Powyższe dane wskazują na tendencję spadkową liczby interwencji domowych. W 2020 roku odnotowano aż 215 interwencji, w 2021r. o 83 przypadki mniej. W roku 2022 liczba odnotowanych interwencji wzrosła jednak znowu o 42 przypadki w stosunku do roku ubiegłego.

Tabela 3. Liczba osób co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą wg. danych z KPP.

Rok	2020	2021	2022r.
Liczba kobiet	176	105	151
Liczba mężczyzn	45	30	25
Liczba osób małoletnich	16	9	8
Razem	237	144	184

Jak wynika z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Kolbuszowej podczas interwencji dotyczących przemocy domowej w roku 2020 ujawniono 237 osób doznających

przemocy domowej, zaś w 2021 nastąpił spadek i odnotowano 144 osoby doznające przemocy. W roku 2022r. liczba osób doznających przemocy znowu wzrosła, bo odnotowano, aż o 40 osób więcej niż w roku poprzednim.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową z podziałem na płeć oraz z uwzględnieniem bycia pod wpływem alkoholu podczas interwencji Policji.

Tabela 4. Liczba osób co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową

Rok	2020		2021		2022	
Liczba osób	ogółem	w tym pod wpływem alkoholu	ogółem	w tym pod wpływem alkoholu	ogółem	w tym pod wpływem alkoholu
Liczba kobiet	12	113 tj.52, 56%	4	66 tj. 50,00 %	7	113 tj. 64,95%
Liczba mężczyzn	203	ogółu	128	ogółu	167	ogółu
Razem	215		132		174	

Podczas interwencji policji związanych z przemocą domową ujawniono w roku 2020 - 215 osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej. W 2021r.ich liczba spadła do 132 przypadków. W roku 2022 nastąpił wzrost w stosunku do roku ubiegłego 42 osoby. W każdym z analizowanych lat ponad 50% osób wobec których była interwencja policyjna było pod wpływem alkoholu. W roku 2022 odsetek osób pod wpływem alkoholu jest największy, bo stanowią one 64.95% ogółu.

Statystyki uzyskane z KPP potwierdzają ogólne stereotypy dotyczące osoby sprawcy i ofiary przemocy jak również wpływu alkoholu na występowanie przemocy domowej. Osobami doznającymi przemocy domowej są najczęściej kobiety, zaś osobami stosującymi przemoc w przeważającej większości są mężczyźni. Bardzo często występowaniu przemocy towarzyszy picie alkoholu.

W danych pozyskanych z Sądu Rejonowego w Kolbuszowej przedstawionych w poniższej tabeli wynika, że liczba osób skazanych z art. 207 k. k utrzymuje się na podobnym poziomie w każdym z analizowanych lat. W roku 2022 odnotowano najmniej osób z nałożonym obowiązkiem udziału w programie edukacyjno – korekcyjnym, bo była to tylko

1 osoba.

Tabela 5. Liczba postępowań

Rok	2020	2021	2022
Liczba osób skazanych z art. 207 k.k	24	27	29
Liczba osób skazanych wyrokiem z art. 207 k. k na których nałożono obowiązek udziału w programie korekcyjno- edukacyjnym dla osób stosujących przemoc	3	4	1

Zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej poprzez prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej oraz specjalistycznego poradnictwa.

W roku 2020r PCPR udzieliło pomocy. - 146 osobom, w 2021 r. 156 osobom, a w 2022r. 187 osobom

Tabela 6. Liczba osób uwikłanych w problem przemocy domowej objętych poszczególnymi formami oddziaływań przez OIK/PIK w latach 2020-2022.

Forma pomocy	Liczba osób korzystających w poszczególnych latach		
	2020 r.	2021 r.	2022r
poradnictwo i pomoc prawna	Trudno ustalić	Trudno ustalić	Trudno ustalić
poradnictwo i pomoc psychologiczna	59	66	48
poradnictwo socjalne	117	133	148
poradnictwo i pomoc pedagogiczna	52	65	52
schronienie w hostelu OIK	8	7	6
grupa wsparcia dla ODP	17	16	16

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej jako jedyny podmiot na terenie powiatu kolbuszowskiego realizuje programy oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. W roku 2020 nie realizowano programu ze względu na znaczne obostrzenia związane z pandemią. W latach 2021 i 2022 prowadzone były programy oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Tabela7. Liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno – edukacyjnym w latach: 2020 - 2022r.

Grupy / edycje programu	Liczba osób uczestniczących			Liczba osób, które ukończyły program		
	2020r.	2021 r.	2022r.	2020r.	2021r	2022r.
Grupa I	0	13	12	0	8	6
Grupa II	0	9	8	0	5	4

Wnioski z dokonanej analizy wskazują, iż w latach 2020-2022:

- 1) w większości przypadków osobami stosującymi przemoc są mężczyźni;
- 2) nieznacznie zwiększyła się liczba osób skazanych w sprawach za stosowanie przemocy psychicznej lub fizycznej w stosunku do roku 2020
- 3) nadal brak nakładania na osoby stosujące przemoc domową obowiązku uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych

Przedstawione dane statystyczne zawarte w lokalnej diagnozie zjawiska przemocy domowej potwierdzają występowanie przemocy domowej na terenie naszego powiatu . Zasadne jest więc podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do osób stosujących przemoc domową

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową wpisuje się w lokalny system przeciwdziałania przemocy domowej w powiecie kolbuszowskim. Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową są podporządkowane zapewnieniu ochrony, bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób doznających przemocy domowej. Opracowany program korekcyjno – edukacyjny oparty jest na założeniach:

1. Przemoc domowa jest zachowaniem wyuczonym, które przynosi zyski i straty osobie stosującej przemoc
2. Przemoc domowa jest tolerowana i wzmacniana przez postawy i poglądy wielu ludzi często zakorzeniona jest we wzorach postępowania przekazywanych pokoleniowo,
3. Przemoc domowa jest szkodliwym i raniącym nadużywaniem siły i władzy oraz dążeniem do kontrolowania współmałżonki/współmałżonka, partnerki/partnera, dziecka lub sytuacji

rodzinnej.

4. Stosowanie przemocy w żadnym przypadku nie może być usprawiedliwiane stwierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony osoby doznającej przemocy domowej

5. Korzenie przemocy domowej tkwią w stereotypach kulturowych i obyczajowych dotyczących płci, rasy, orientacji seksualnej, które usprawiedliwiają dyskryminację jednostek i grup społecznych,

6. Stosowanie przemocy domowej jest wyborem, za który osoba stosująca przemoc domową ponosi odpowiedzialność moralną i prawną.

7. Można nauczyć się niestosowania przemocy domowej. nigdy nie należy godzić się na przemoc i rezygnować z jej powstrzymania.

Mając na uwadze powyższe założenia niniejszy program ma charakter korekcyjno-edukacyjny. Zakłada oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową w celu nauczenia ich samokontroli, kształtowania u nich właściwych postaw, uzyskania zmiany zachowań typu przemocowego na rzecz postawy partnerstwa i poszanowania wobec bliskich oraz wzięcia odpowiedzialności za popełnione czyny przemocowe. W części edukacyjnej program skoncentrowany jest na przekazaniu szeroko pojętej wiedzy na temat zjawiska przemocy, a część korekcyjna ukierunkowana jest na zdobycie umiejętności niestosowania przemocy, trening umiejętności społecznych i asertywności oraz naukę konstruktywnego rozwiązywania sporów i korzystania ze wsparcia społecznego.

ZAWARTOŚĆ PROGRAMU

Zasadnicze części programu stanowią:

1. Rozpoznanie diagnostyczne oraz praca nad zmianą przekonań i postaw osobistych

poprzez uzyskanie informacji o funkcjonowaniu uczestników, ich sytuacji życiowej oraz specyfice przemocy, której byli sprawcami; analizę ich własnych sytuacji życiowych, sytuacji przedstawionych w programie oraz badanie osobistego systemu nastawień emocjonalnych, które inicjują i wzmacniają stosowanie przemocy, promowanie wartości i postaw stanowiących konstruktywną alternatywę wobec postaw wspierających przemoc.

2. Edukacja - dobór treści edukacyjnych uwzględniających cele programu oraz specyfike

uczestników. Edukacja pomoże uczestnikom zrozumieć dynamikę przemocy, skonfrontować przekonania i postawy, którymi usprawiedliwiają stosowanie przemocy oraz nauczy ich brać

odpowiedzialność za swoje czyny i rozpocząć wprowadzanie pozytywnych zmian w swoje relacje osobiste.

W związku z powyższym tematyka zajęć uwzględnia następujące obszary:

- a) społeczno-kulturowe źródła i okoliczności towarzyszące przemocy domowej - powiązania między przemocą a stereotypami dotyczącymi płci i relacji między kobietami i mężczyznami oraz rodzicami i dziećmi, realne i wyobrażalne różnice między mężczyznami i kobietami;
- b) problemy władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich – potrzeby sprawców dotyczące władzy i kontroli, zaprzeczanie odpowiedzialności za przemoc i obwinianie ofiar, proces wiktyimizacji, rozróżnianie zachowań agresywnych i asertywnych, rozpoznawanie osobistych postaw związanych z przemocą, uczenie się odpowiedzialności za własne decyzje;
- c) planowanie i rozwijanie samokontroli – mechanizmy agresywnych zachowań, zaprzeczanie aktom przemocy i zniekształcanie obrazu minionych wydarzeń, zniekształcenie myślenia i unikanie świadomego wyboru oraz decyzji, rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych, ćwiczenie technik powstrzymywania agresywnych reakcji, przygotowywanie indywidualnego planu zapobiegania agresywnym zachowaniom;
- d) uzależnienia i patologia społeczna – rozpoznawanie uzależnienia od alkoholu i narkotyków, specyfika związku między nadużywaniem substancji chemicznych a stosowaniem przemocy (uświadomienie, że alkohol nie jest przyczyną przemocy), zaburzenia życia rodzinnego spowodowane patologicznym zachowaniem rodziców, rozpoznawanie jak ślady bycia krzywdzonym przekształcają się we wrogość wobec innych;
- e) komunikacja interpersonalna - zdolność do rozpoznawania i konstruktywnego wyrażania uczuć, intymność i umiejętność empatycznego słuchania innych i reagowania z szacunkiem, umiejętności rozwiązywania konfliktów oparte na negocjacjach i kompromisach, rozpoznawanie różnych form wyrażania wrogości i braku szacunku oraz uczenie się konstruktywnych postaw wobec innych;
- f) promocja pozytywnych standardów i wartości życia rodzinnego – wzmacnianie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo w związkach i w rodzinie, szczerłość i solidność, akceptowanie osobistej odpowiedzialności za czyny, rozwijanie zdolności do szacunku i wsparcia oraz akceptacji dla uczuć, opinii, postępowania i przyjaciół partnerki/partnera, sprawiedliwość i równość w podziale praw i obowiązków w rodzinie, partnerstwo ekonomiczne i gotowość do materialnego wspierania dzieci niezależnie od formalnego statusu małżeństwa;
- g) przemoc seksualna – rozpoznawanie poniżających i nieakceptowanych przez partnerkę/partnera zachowań i sytuacji związanych z seksem jako ważnej formy przemocy;

h) dzieci, przemoc i wychowanie – wpływ przemocy domowej na psychikę i zachowanie dzieci, uświadomienie, że agresywne metody wychowawcze krzywdzą dzieci i uczą je stosowania przemocy, modelowanie pozytywnych form i umiejętności rodzicielskich, formy dyscypliny bez przemocy jako alternatywa dla agresywnego karania;

i) tolerancja i szacunek wobec osób starszych i niepełnosprawnych będących często ofiarami przemocy – sprawcy przemocy powinni uczyć się pozytywnych zachowań wobec ludzi starszych i niepełnosprawnych (członków ich rodzin) i radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi, o wiele częściej pojawiającymi się w rodzinach gdzie są osoby starsze i niepełnosprawne, w sposób inny niż stosowanie wobec nich przemocy. Treści edukacyjne powinny przekazywać informacje o trudnościach w kontaktach interpersonalnych osób zdrowych i w sile wieku z osobami starszymi lub niepełnosprawnymi;

j) możliwości podejmowania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie działań terapeutycznych – sprawcom przemocy należy przekazać informacje o możliwościach podjęcia takich działań.

3. Ćwiczenia nowych konstruktywnych form myślenia i reagowania (ćwiczenia praktyczne),

ćwiczenia mają służyć skutecznej kontroli nad szkodliwymi zachowaniami i sprzyjać odpowiedzialnemu podejmowaniu decyzji w sytuacjach konfliktowych, mają dostarczać korekcyjnych doświadczeń osobistych, zmieniających zachowania i postawy związane z przemocą oraz rozwijać umiejętności samokontroli i konstruktywnego współżycia.

CELE PROGRAMU I ZAKŁADANE EFEKTY PROGRAMU

Program Korekcyjno-Edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową opracowany dla Powiatu Kolbuszowskiego na lata 2024-2030 jest planem działań naprawczych i zapobiegawczych nakierowanych bezpośrednio na pracę z osobami stosującymi przemoc domową.

Cel główny programu:

Ograniczanie zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Kolbuszowskiego poprzez powstrzymanie osób stosujących przemoc domową przed jej stosowaniem w wyniku oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Szczegółowe cele Programu są tożsame z opisanymi w § 2 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163).

Cele szczegółowe:

- zmiana przekonań odbiorców programów korekcyjno – edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej,
- powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy,
- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych ,
- zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy,
- wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania
- poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej,
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez użycia przemocy domowej,
- uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy,
- uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Zakładane efekty programu

- 1) zakończenie stosowania przemocy w rodzinie przez uczestników objętych działaniami programu;
- 2) powstrzymanie się od picia alkoholu;
- 3) korekta zachowań - zmiana zachowań agresywnych na asertywne;
- 4) uświadomienie osobie stosującej przemoc domową czym jest przemoc
- 5)uzyskania przez osobę stosującą przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych,
- 6) nabycie umiejętności partnerskiego współdziałania w rodzinie;
- 7) korzystania z pomocy innych;
- 8) nabycie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć.
- 9)nabycia nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinie bez używania agresji.

ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami niniejszego programu są dorosłe osoby stosujące przemoc domową z terenu powiatu kolbuszowskiego.

Program adresowany jest w szczególności do:

- osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy domowej, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych;
- osób skierowanych przez zespół interdyscyplinarnej ds. przeciwdziałania przemocy domowej;
- osób stosujących przemoc domową, które zakończyły program psychoterapii uzależnień od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych;
- osób skierowanych przez pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, terapeutów ośrodków/punktów interwencji kryzysowej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych lub inne osoby, które powzięły wiadomość o stosowaniu przez nie przemocy domowej
- osób, które mają ograniczoną władzę rodzicielską lub są jej pozbawione w wyniku zaniedbań i nie wypełniają należycie funkcji rodzicielskich
- osób, które w wyniku innych okoliczności same zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Uczestnictwa w programie odmawia się :

- osobom chorym psychicznie
- osobom z poważnymi zaburzeniami osobowości, w szczególności z zaburzeniami osobowości antyspołecznej oraz zaburzeniami osobowości pogranicznej
- nałogowym hazardzistom
- osobom uzależnionym od alkoholu lub środków psychoaktywnych i innych, które nie odbyły podstawowego programu psychoterapii uzależnień
- osobom nie będącym osobami stosującymi przemoc domową

Odmowa udziału w programie ma miejsce w czasie wstępnej diagnozy, która jest pierwszym etapem realizacji programu. Uzyskane informacje od uczestników programu dotyczące ich życia

osobistego powinny być objęte zasadą poufności, z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnienie czynów niezgodnych z prawem.

Osoby niezakwalifikowane do programu zostaną przekierowane w zależności od zdiagnozowanych problemów do Poradni Zdrowia Psychicznego i/lub Poradni Leczenia Uzależnień w Kolbuszowej, uzyskają również informację o możliwości korzystania z innych form pomocy i wsparcia dostępnych w ramach działalności PCPR, w tym poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, rodzinnego, socjalnego).

Jeżeli osoba stosująca przemoc domową nie będzie mogła uczestniczyć w programie na terenie powiatu kolbuszowskiego np. z powodu: zakończenia programu, braku nowej rekrutacji, itp., takiej osobie zostaną udzielone informacje o innych miejscach, w których realizowany jest obecnie program korekcyjno-edukacyjny.

REALIZACJA PROGRAMU

1. Niniejszy Program korekcyjno–edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową realizowany będzie w latach 2024-2030.
2. Rocznie planowana jest realizacja dwóch edycji programu.
3. Spotkania w ramach programu będą odbywały się z częstotliwością 1 lub 2 spotkania na tydzień. Przerwy między kolejnymi zajęciami nie powinny być dłuższe niż jeden tydzień. Dopuszcza się wyjątek od tej zasady w sytuacji wystąpienia dni świątecznych/wolnych od pracy, sytuacji losowych, związanych np. z chorobą prowadzącego.
4. Spotkanie będzie trwało 3-6 godzin, w zależności od długości trwania spotkań planuje się realizację 10- 20 sesji
5. Planowany zakres zajęć w ramach programu obejmuje 60 godzin zajęć grupowych oraz jedną konsultację indywidualną na etapie rekrutacji. Dopuszcza się jednak rozszerzenie programu o dodatkowe konsultacje indywidualne w trakcie trwania zajęć grupowych w przypadku zdiagnozowania takich potrzeb u uczestników (maksymalnie dwie konsultacje indywidualne dla uczestnika).
6. Miejscem realizacji programu będą pomieszczenia wynajęte przez PCPR z zasobów lokalnych m.in. świetlica Stowarzyszenia „NIL” mieszcząca się na ulicy Jana Pawła II 8 lub pomieszczenia własne PCPR. W przypadku realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową w tym samym miejscu, w którym udziela się pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej organizatorzy zadbają o bezpieczeństwo osób doznających przemocy domowej.

7. Program realizowany będzie przede wszystkim w formie grupowej, w grupie wolnościowej, stałej, liczącej od 6-15 osób.
8. W przypadkach szczególnych, uniemożliwiających uczestnikowi udziału w zajęciach grupowych organizator zajęć programu może umożliwić uczestnikowi ukończenie i/lub udział w programie w formie spotkań indywidualnych w ilości odpowiadającej spotkaniom grupowym tj. 60 godzin spotkań. Powyższe rozwiązanie dotyczą wyłącznie przypadków szczególnych i wymagają zgody organizatora i osoby prowadzącej zajęcia. Dopuszcza się w w/w sytuacjach indywidualnych odbywanie zajęć w formie zdalnej z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności .
9. Uczestnikowi skierowanemu przez zespół interdyscyplinarny po zgłoszeniu się na program i uczestniczeniu w konsultacji indywidualnej na etapie rekrutacji wydawane jest zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową wg wzoru Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. (Dz. U. poz. 1164). Uczestnik zostaje pouczony o obowiązku niezwłocznego dostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenia o zgłoszeniu do programu.
10. Za kryterium ukończenia programu przez uczestnika, przyjmuje się frekwencję na zajęciach. Uczestnik otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu programu, gdy jego udział w zajęciach grupowych stanowił min. 80% (48 godzin zajęć grupowych). Zaświadczenie wydawane jest po zakończeniu programu zgodnie z wzorem Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. (Dz. U. poz. 1164)
11. Program zakłada monitorowanie zachowań związanych z przemocą u osób uczestniczących w programie w trakcie trwania programu oraz przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego przez danego uczestnika, zgodnie z działaniem 3.3.7. Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej. System monitorowania polegać będzie na systematycznym uzyskiwaniu informacji o zachowaniu osób, które ukończyły program wobec członków swej rodziny, o ich rzeczywistym funkcjonowaniu. W procesie monitoringu wezmą udział osoby, które ukończyły program oraz w miarę możliwości członkowie ich rodzin oraz Policja, kuratorzy sądowi/ pracownicy socjalni itd.
12. Program prowadzony będzie przez dwie lub jedną osobę, w zależności od lokalnych możliwości pozyskania trenerów.

REALIZATOR PROGRAMU

Realizatorem programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy domowej jest Powiat Kolbuszowski, w imieniu którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej jako podmiot administracyjny, kontrolujący i monitorujący program

Bezpośrednimi realizatorami programu będą osoby uprawnione do prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, których kwalifikacje są zgodne z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163)tj.

Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową są prowadzone przez osoby:

- 1) posiadające wykształcenie wyższe na kierunku praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
- 2) posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku:
 - a) psychologia, praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
 - b) innym, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki lub resocjalizacji, lub
- 3) będące terapeutami lub psychoterapeutami;
- 4) posiadające udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- 5) posiadające zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc domową.

Osoby prowadzące oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, które w dniu wejścia w życie rozporządzenia nie spełniają wymogów dotyczących kwalifikacji, o których mowa powyżej mogą prowadzić programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową do czasu uzupełnienia tych kwalifikacji, jednak nie dłużej niż przez okres 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 22 czerwca 2023 r.

REKRUTACJA I KWALIFIKACJA UCZESTNIKÓW DO UDZIAŁU W PROGRAMIE

Podstawowym warunkiem uczestnictwa w programie jest **uznanie przez osobę faktu stosowania przemocy domowej**.

Do pozostałych warunków rozpoczęcia udziału w programie zalicza się:

- spełnianie kryteriów adresata programu i brak przeciwwskazań do uczestnictwa w programie;
- podpisanie wymaganych dokumentów na etapie rekrutacji tj. (**Karta zgłoszenia do programu, Oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych**);
- udział w jednej konsultacji indywidualnej celem przeprowadzenia wstępnej diagnozy sytuacji kandydata i zapoznania go z programem;
- pozytywna kwalifikacja kandydata;
- podpisanie kontraktu.

Diagnoza wstępna będzie obejmowała :

- okoliczności skierowania do programu (tryb dobrowolny/nakazowy);
- aktualna sytuacja rodzinna i zawodowa, zdrowotna;
- typowe formy i okoliczności stosowania przemocy domowej;
- konsekwencje stosowania przemocy domowej;
- określenie motywacji do uczestnictwa w programie;
- określenie zasobów własnych kandydata.

Diagnoza wstępna przeprowadzona zostanie na początku rekrutacji przez pracownika socjalnego PCPR i będzie udokumentowana w postaci **Indywidualnej Karty Diagnozy Wstępnej**.

Kwalifikowanie uczestników do programu korekcyjno-edukacyjnego odbywać będzie się na podstawie danych uzyskanych podczas wstępnej diagnozy oraz danych zawartych w pozostałej dokumentacji rekrutacyjnej. Kwalifikacji dokona pracownik PCPR przeprowadzający diagnozę. Osoby zakwalifikowane do programu zostaną wpisane na listę uczestników programu.

Rekrutacja do programu każdorazowo poprzedzona będzie wysyłaniem do podmiotów współpracujących (sądów, prokuratury, kuratorów, policji, OPS -zespołów interdyscyplinarnych) pism informujących o planowanych działaniach i terminie rozpoczęcia zajęć.

Informacja o planowanym rozpoczęciu zostanie również umieszczona na stronie internetowej PCPR. W/w instytucje w ramach współpracy będą współdziałać z PCPR w zakresie wytypowania i zgłoszenia kandydatów do udziału w PKE.

ZASADY KONTRAKTU:

Kontrakt powinien zawierać niżej wymienione uregulowania:

- 1) informacje o realizatorze programu;
- 2) informacje o uznaniu faktu stosowania przemocy domowej przez uczestnika;
- 3) zobowiązanie do systematycznego uczestnictwa w zajęciach;
- 3) informację o obowiązku bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa z zajęciach;
- 4) informacje o przestrzeganiu regulaminu programu opracowanego przez prowadzącego wspólnie z uczestnikami programu;
- 5) zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i z innymi ludźmi;
- 6) określenie czasu trwania programu (60 godzin dydaktycznych zajęć grupowych);
- 7) zobowiązanie do powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych (osoby pod wpływem alkoholu nie mogą uczestniczyć w zajęciach);
- 9) określenie warunków uzyskania zaświadczenia o ukończeniu programu (udział w 48 godzinach zajęć grupowych -80%);
- 10) zasadę zachowania tajemnicy grupowej;
- 11) informacje o monitorowaniu zachowania uczestników w trakcie trwania programu i przez okres trzech lat po jego ukończeniu i sposobach przeprowadzania monitorowania.

Kontrakt z uczestnikiem programu jest dokumentem określającym zasady udziału w programie. Podpisanie kontraktu przez uczestnika oznacza, że akceptuje on założenia udziału w programie, ale także zobowiązuje się do dołożenia wszelkich starań do jego ukończenia i zmiany zachowań przemocowych.

W przypadku nieprzestrzegania zasad kontraktu i nie stosowania się do zaleceń osoby

prowadzącej grozi usunięcie z listy uczestników .

Za osobę, która **przystąpiła do programu** uważa się osobę, która pozytywnie przejdzie działania kwalifikacyjne, podpisze kontrakt i weźmie udział w co najmniej jednym spotkaniu grupowym.

Za osobę, która **ukończyła program** uważa się osobę, która uzna fakt stosowania przez siebie przemocy domowej, podpisze kontrakt oraz weźmie udział w minimum 80% godzin zaplanowanych w ramach programu (tj. w 48-u godzinach zajęć grupowych)

DOKUMENTACJA PROGRAMU

Na etapie rekrutacji i kwalifikacji realizator programu prowadzi dokumentację w postaci:

1. Karty zgłoszenia do programu;
2. Oświadczenia o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych;
3. Indywidualnej Karty Diagnozy Wstępnej;
4. Kwalifikacji do programu lub informacji o niezakwalifikowaniu się do programu;
5. Zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową dla uczestników skierowanych przez zespół interdyscyplinarny;
6. Listy uczestników zakwalifikowanych do programu.

W trakcie realizacji programu osoba prowadząca zajęcia prowadzi dokumentację w postaci:

1. Kontraktu;
2. Ankiety wstępnej;
3. Notatek z rozmów indywidualnych;
4. Opisu przebiegu i tematyki zajęć;
5. Ankiety monitorującej /po udziale w 50% zajęć/;
6. Ankiety ewaluacyjnej po połowie zajęć;

7. Ankiety ewaluacyjnej po zakończeniu zajęć;
8. List obecności na poszczególnych zajęciach grupowych;
9. Potwierdzenia odbioru materiałów szkoleniowo – edukacyjnych;
10. Harmonogramu zajęć grupowych;
11. Sprawozdania z przeprowadzonych zajęć;
12. Wykazu osób, które ukończyły program;
13. Zaświadczeń o ukończeniu programu;
14. Listy potwierdzającej odbiór zaświadczeń o ukończeniu programu.

Na etapie działań monitorujących po zakończeniu realizacji programu przez okres do 3 lat i ewaluacji programu realizator prowadzi dokumentację w postaci:

1. Karty monitoringu;
2. Ankiet monitorujące;
3. Karty ewaluacji programu;
4. Karty monitorowania udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową na terenie powiatu kolbuszowskiego.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Opracowanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową należy do zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez powiat. Środki na realizację i obsługę zadań zapewnia budżet państwa. Planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu, a realizacja programu zależy od wysokości środków przekazanych samorządowi powiatowemu z budżetu państwa na ten cel. Wnioski o dotację są corocznie składane w Wydziale Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

System monitorowania zachowań związanych z przemocą u osób uczestniczących w programie realizowany będzie w trakcie trwania programu oraz przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego przez danego uczestnika, zgodnie z działaniem 3.3.7 Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030tj.

Badanie skuteczności programów korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc domową przez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego

Wskaźnik

– liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej

Głównym celem monitoringu jest określenie efektywności i przydatności prowadzonych działań w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego.

Monitorowania w trakcie programu dokonuje osoba realizująca program korekcyjno-edukacyjny, po zakończeniu programu za monitorowanie uczestników odpowiada jednostka koordynująca – PCPR w Kolbuszowej.

Działania monitorujące w trakcie trwania programu obejmują:

monitorowanie przebiegu procesu grupowego, efektów postrzeganych przez prowadzącego, jak i uczestników programu (dotyczących postaw uczestników wobec przemocy, kontroli agresji), rozmowy, informacje zwrotne, obserwacja

Badanie efektywności poszczególnych etapów programu zostanie przeprowadzone z wykorzystaniem **ankiet monitorujących przed i po udziale w 50% zajęć**

Działania monitorujące po zakończeniu realizacji programu przez okres do 3 lat prowadzone będą w następujących odstępach czasowych: **po 3 miesiącach od zakończenia programu, później w odstępach 6 miesięcznych.**

System monitorowania polegać będzie na systematycznym uzyskiwaniu informacji o zachowaniach osób, które ukończyły program wobec członków swej rodziny, o ich rzeczywistym funkcjonowaniu. W procesie monitoringu wezmą udział osoby, które ukończyły program oraz w miarę możliwości członkowie ich rodzin oraz Policja, kuratorzy sądowi/ pracownicy socjalni itd.

Działania monitorujące realizowane będą poprzez :

- kontakt (telefoniczny i/lub osobisty) z osobą stosującą przemoc domową;
- kontakt (telefoniczny i /lub osobisty w środowisku zamieszkania i/lub w siedzibie PIK) z rodziną Uczestnika programu;
- kontakt z służbami/instytucjami pomocowymi m.in. Policją, kuratorami sądowymi, pracownikiem socjalnym OPS właściwym ze względu na miejsce zamieszkania, członkami zespołu interdyscyplinarnego i/lub grupy diagnostyczno-pomocowej

Formy monitoringu: rozmowa, ankieta monitorująca.

Wraz z monitoringiem program poddany będzie ewaluacji polegającej na zbieraniu, analizie oraz interpretacji informacji/danych. Dokonana zostanie ocena efektywności, skuteczności oddziaływań, zgodności programu w kontekście założonych celów, porównaniu założonych rezultatów z osiągniętymi.

Ocena programu zostanie dokonana na ostatnim spotkaniu grupowym poprzez wypełnienie **ankiety ewaluacyjnej** przez uczestników programu.

Prowadzący program sporządzi również sprawozdanie merytoryczne z jego realizacji po każdej z przeprowadzonych edycji programu.

Wskaźniki ewaluacji programu:

1. Liczba osób zgłoszonych do udziału w programie;
2. Liczba osób, które rozpoczęły program;

3. Liczba osób, które ukończyły program;
4. Liczba osób, które ukończyły program i powstrzymały się od stosowania przemocy lub zmniejszyły jej częstotliwość – na podstawie danych z monitoringu;
5. Liczba osób, które ukończyły program i ponownie dopuściły się zachowania przemocowego – na podstawie danych z monitoringu.

Po zakończeniu programu PCPR w Kolbuszowej prześle do Wydziału Polityki Społecznej w Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim pisemną informację o zakończeniu programu wraz z danymi /informacjami wg. wytycznych i w obowiązującym przepisami terminie.

PCPR w Kolbuszowej zgodnie z wytycznymi będzie również realizował działanie 3. 3. 6 Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 tj. **Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.**

Wskaźniki:

- liczba podmiotów realizujących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, wobec których grupa diagnostyczno-pomocowa wnioskuje do zespołu interdyscyplinarnego o wydanie skierowania do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, które zostały skierowane przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, które przystąpiły do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową
- liczba osób, które ukończyły programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, – liczba osób, które uporczywie uchylały się od uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, wobec których zastosowano karę grzywny w związku z uporczywym uchylaniem się od uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową
- liczba osób, wobec których zastosowano karę ograniczenia wolności w związku z uporczywym uchylaniem się od uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

ZAKOŃCZENIE

Uczestnictwo w programie korekcyjno-edukacyjnym osób stosujących przemoc domową stanowi szansę na redukcję zachowań przemocowych poprzez pozytywny wpływ na zmiany w ich postawach i zachowaniach. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy domowej jest więc ważnym i skutecznym narzędziem systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

